

Sivistysvaliokunta

Tiistai 16.6.2020 klo 12.00—13.38

Läsnä

puheenjohtaja Paula Risikko kok
varapuheenjohtaja Eeva-Johanna Eloranta sd
jäsen Marko Asell sd
jäsen Veronika Honkasalo vas
jäsen Kaisa Juuso ps
jäsen Hilkka Kemppi kesk
jäsen Anneli Kiljunen sd
jäsen Mikko Kinnunen kesk
jäsen Pasi Kivisaari kesk
jäsen Ari Koponen ps
jäsen Noora Koponen vihr
jäsen Sari Multala kok
jäsen Mikko Ollikainen r
jäsen Sari Sarkomaa kok
varajäsen Inka Hopsu vihr (6, 7) (5 osittain)
varajäsen Jenna Simula ps

Sihteerit

valiokuntaneuvos Marja Lahtinen
valiokuntaneuvos Kaj Laine

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 15 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Toissijaisuusasioiden lista

Esityslistan liite Toissijaisuusasioiden_lista_12.6.2020.pdf

Valiokunta merkitsi toissijaisuusasioiden listan saapuneeksi. TS 24/2020 vp

-

Pöytäkirja SiVP 32/2020 vp

4. Hallituksen vuosikertomus 2019

Kertomus K 1/2020 vp

Asia on saapunut sivistysvaliokuntaan lausunnon antamista varten tarkastusvaliokunnalle.
Määräaika: 16.10.2020.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi perusopetuslain ja Helsingin eurooppalaisesta koulusta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 86/2020 vp

Asiantuntijalausunto HE 86/2020 vp SiV 16.06.2020 Pääkaupunkiseudun ateistit ry Asiantuntijalausunto _ A 5

Asiantuntijalausunto HE 86/2020 vp SiV 16.06.2020 Leijonaemot ry Asiantuntijalausunto _ B 5

Asiantuntijalausunto HE 86/2020 vp SiV 16.06.2020 Omaishoitajaliitto ry Asiantuntijalausunto _ C 5

Asiantuntijalausunto HE 86/2020 vp SiV 16.06.2020 Suomen Luokanopettajat ry Asiantuntijalausunto _ D 5

Asiantuntijalausunto HE 86/2020 vp SiV 16.06.2020 Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) Asiantuntijalausunto _ E 5

Asiantuntijalausunnon liite HE 86/2020 vp SiV 16.06.2020 Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) Asiantuntijalausunto _ F 5

Asiantuntijalausunto HE 86/2020 vp SiV 16.06.2020 professori Jani Erola Asiantuntijalausunto _ G 5

Valiokunnan mietintöluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi perusopetuslain ja Helsingin eurooppalaisesta koulusta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta _ H 5

Perustuslakivaliokunnan lausunto PeVL 18/2020 vp on saapunut valiokuntaan.

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:

- Pääkaupunkiseudun ateistit ry, liite
- Leijonaemot ry, liite
- Omaishoitajaliitto ry, liite
- Suomen Luokanopettajat ry, liite
- Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL), liite
- professori Jani Erola, liite

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun loppuun.

Sihteeri esitteli mietintöluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen muutettuna.

Pöytäkirja SiVP 32/2020 vp

Kappaletta 6 täydennettiin kuulumaan seuraavasti: " Perustuslakivaliokunta esittää hallituksen esityksestä antamassaan lausunnossa, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Perustuslakivaliokunta kiinnittää lausunnossaan huomiota siihen, että perustuslain 16 §:n 1 momentissa ei edellytetä tiettyä perusopetuksen toteuttamistapaa, eikä siirtyminen lähiopetuksesta etäopetukseen sinänsä merkitse välttämättä perusoikeusrajoitusta. Ehdotetun sääntelyn mukaan oppilaan oikeus opetukseen tulee turvata myös poikkeuksellisten opetusjärjestelyiden aikana laissa tai sen nojalla säädetyn tai määrätyn mukaisesti.

Kappaleen 10 alkuun lisättiin seuraava virke: "Sivistysvaliokunta korostaa lasten näkemysten selvittämisen tärkeyttä ja kiinnittää huomiota siihen, että lasten näkemysten selvittäminen on jäänyt tästä hallituksen esityksestä pois."

Kappaleen 14 jälkeen lisättiin kolme uutta kappaletta seuraavasti: " Perustuslakivaliokunta painottaa lausunnossaan vammaisten oikeuksien yleissopimuksesta (Sop.S. 27/2016) johtuvia erityisiä vaatimuksia. Yleissopimuksen 9 artiklan määräykset esteettömyydestä ja saavutettavuudesta soveltuvat myös opetuksen järjestämiseen etäyhteyksiä hyödyntäen. Esteettömyys ja saavutettavuus tarkoittavat sitä, että vammaisille henkilöille tulee varmistaa yhdenvertainen pääsy erilaisiin järjestelyihin ja palveluihin, kuten fyysiseen ympäristöön, kuljetukseen sekä tiedottamiseen ja viestintään. Yleissopimuksen 9 artiklan mukaan saavutettavuuden esteitä tulee tunnistaa ja poistaa kouluissa. Opetuksen on siten oltava yleissopimuksen tarkoittamalla tavalla esteetöntä ja saavutettavaa myös vammaisille oppilaille.

Perustuslakivaliokunta korostaa lausunnossaan myös yleissopimuksen mukaisia velvoitteita kohtuullisiin mukautuksiin järjestettäessä opetusta etäyhteyksiä hyödyntäen. Kohtuullisilla mukautuksilla tarkoitetaan yleissopimuksen 2 artiklan mukaan tarvittaessa yksittäistapauksessa toteutettavia tarpeellisia ja asianmukaisia muutoksia ja järjestelyjä, joilla ei aiheuteta suhteetonta tai kohtuutonta rasitetta ja joilla varmistetaan vammaisten henkilöiden mahdollisuus nauttia tai käyttää kaikkia ihmisoikeuksia ja perusvapauksia yhdenvertaisesti muiden kanssa. Kohtuullisista mukautuksista säädetään myös yhdenvertaisuuslaissa (1325/2014). Velvollisuus kohtuullisiin mukautuksiin koskee myös oikeutta opetukseen ja koulutukseen.

Sivistysvaliokunta yhtyy näihin perustuslakivaliokunnan huomioihin. Sivistysvaliokunta korostaa, että vammaisten oikeuksien yleissopimus on voimassa myös poikkeusoloissa."

Kappaleen 16 jälkeen lisättiin uusi kappale seuraavasti: " Perustuslakivaliokunta toteaa lausunnossaan, että opetuksen järjestäjällä on velvollisuus muussa kuin lähiopetuksessa annettavassa opetuksessa antaa kaikille oppilaille maksuton ateria. Sivistysvaliokunta pitää tärkeänä, että opetuksen järjestäjä päättää oman kokonaisvaltaisen tarkoituksenmukaisuusharkintansa mukaan millä tavalla perusopetuslain mukainen maksuton ruokailu oppilaille toteutetaan käytännössä.

Kappaleen 35 toiseksi viimeiseen virkkeeseen lisättiin suluissa sanat " (mm. ohjaaja, avustaja, erityisopetus)".

Pöytäkirja SiVP 32/2020 vp

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

6. Muut asiat

-

7. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on erikseen ilmoitettavana ajankohtana.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Kaj Laine